

Törökország erdőgazdasági statisztikája.

A mult évben a török császári földmivelésügyi, bányászati és erdészeti minisztérium az 1323. (1907—1908.) évről statisztikát adott ki, melyhez hasonló Törökország erdőségeit ismeretű, a külföld részére is hozzáférhetővé tett kiadvány eddig nem jelent meg. Azok a művek, melyek — mint pl. a Marchet-féle — az egyes országok fatermelésével, fakülkereskedelmével stb. foglalkoznak, valamennyi keleti országot felölelnek, adatok hiányában azonban Törökországról nem tesznek említést.

A francia nyelven megjelent statisztika, melyet alább kivonatossan ismertetünk, Törökország fatermeléséről minden irányban nem nyújt áttekintést, de elég részletes arra, hogy az ottani viszonyokba kellő betekintést nyerhessünk.

A legujabb politikai alakulások következtében méltán lehet tartani attól, hogy hasonló alapon összeállított adatgyűjtemény többé nem jut kezeink közé, miért is időszerűnek és czélszerűnek tartjuk azt, hogy a balkán háboru előtti Törökország legutóbb kiadott statisztikájának alapján az ottani erdőgazdaságot, illetve fatermelési és fakülkereskedelmi viszonyait ismertessük.

Bevezetés.

A kezelés alatt álló erdők területe 8,803.705 hektárra becsülhető. A $911.250 \text{ km}^2 = 91,125.000 \text{ ha}$ kiterjedésű vilajetek (főkormányzó-sági kerületek) területéből tehát az erdő 9,66%-ot foglal el. Az egyes vilajetek és az azokban levő erdők területét, valamint az erdők kerületenkénti % arányát az I. táblázat tünteti elő.

Ezenkívül az erzerumi vilajetben mintegy 38.800 *ha*, a jani-naiban pedig mintegy 58.000 *ha* erdő van. Ezek az adatok azonban nincsenek a táblázatban, mivel az illető vilajetek nem küldték be új adataikat. Szintugy nincsenek a táblázatban a Mamuret-ul-Aziz, Viabékir, Mosszul, Van, Bagdad, Basszorah, Hédjaz, Jemen és az afrikai Tripolisz vilajetek, valamint a Zor, Jeruzsálem, Libanon és Benghazi-i szandzsákok (tartományok) erdőségei. A táblázat ennélfogva a régi török birodalom erdőségeinek összességét nem tünteti fel és a számadatok is csak hozzávetőlegesek. A statisztikából az sem állapítható meg, vajjon az ottomán birodalom erdei apadnak-e, vagy növekszenek-e, de akkor is, ha az utóbbit tételezzük fel, bizonyos, hogy az erdők minősége csökkent.

I. táblázat.

Folyószám	A vilajetek megnevezése	A vilajetek területe	Erdősült területek	Az erdősült területek aránya a vilajetek területéhez
		hektár	hektár	o/o
1	Drinápoly	4250000	426878	10·04
2	Izmidli Szandzsák	1205000	334800	27·78
3	Szkutari	1080000	88300	8·01
4	Adana	4000000	420655	10·50
5	Angora	7500000	215625	2·87
6	Szmirna	7500000	929208	16·30
7	Beyrouth	3050000	47000	1·54
8	Bighai Szandzsák	750000	169000	22·53
9	Szigetek	1450000	49218	3·39
10	Tchataldja Szandzsák	190000	50455	12·93
11	Aleppo	7860000	81900	1·04
12	Brussza	5130000	907362	17·68
13	Szaloniki	4000000	1146170	28·65
14	Damaszkusz v. Szíria	10000000	72875	0·72
15	Sivas	8370000	302075	3·60
16	Trapezunt	3130000	496000	15·88
17	Carassii Szandzsák	1710000	495000	28·94
18	Castamoni	6000000	1316076	21·93
19	Cossovo	3290000	379000	11·52
20	Konia	9160000	480368	4·15
21	Monastir	2750000	352800	12·38
22	Konstantinápoly	250000	43000	17·20
Egészben		91125000	8803765	9·66

Annak kellő megítélhetése végett, hogy ezen statisztika, mely vilajetekre és szandzsákokra terjed ki, szükségesnek tartjuk (az olasz-török háború befejezése előtti állapotot) megjegyezni, hogy Törökországnak Európa, Ázsia és Afrikában elterülő birtoka 30 vilajetre oszlott fel. Ezek:

I. **Európai Törökország**, melynek kiterjedése csak 180.550 km² a Thrákia, Albánia, Macedonia, a novibazári szandzsák és

a szigetek (Thazosz, Szamothraki, Imbrosz, Limnosz és Hagiosztrati) elnevezés alatt ismeretes részeket foglalja magában, a következő 7 vilajetből áll: 1. Drinápoly (Andrinople), 2. Szkutari (Szkodra), 3. Szaloniki, 4. Kossova (Cossovo), 5. Monasztir, 6. Konstantinápoly és 7. Janina. Az utolsót — Janinát — kivéve a többi, valamint a szigetek és a csataldzsai szandzsák a kimutatásba fel vannak véve.*)

II. *Ázsiai Törökország*, amelynek kiterjedése 1,808.499 km^2 , a következő részekre oszlik fel:

a) Kis-Ázsia	535.100 km^2
b) Török-Örményország	231.194 "
c) Mezopotamia	259.525 "
d) Szíria vagy Damaszkusz és Palesztina	298.212 "
e) Török-Arábia	474.000 "
f) Szamosz sziget	468 "

Az ázsiai rész egészben 22 vilajet és 4 mutessarifátból áll. Ebből:

a) *A kisázsiai birtok*, amelyhez Szamosz sziget is hozzátartozik, feloszlik: 1. Az izmidi szandzsák (mutessarifat), 2. Adana, 3. Angora és 4. Aidire (Szmirna) vilajetekre, 5. Bigha (Dardanel-lák) szandzsák, 6. Brussza, 7. Szivasz, 8. Trapezunt (Trébizond), 9. Carassi szandzsák, 10. Castamoni 11. Korja és 12. Dsezairi Barí Sefid (szigetek) vilajetekre. Ezek Szamoszt kivéve, a kimutatásba fel vannak véve.

b) *Török-Örményország*, mely Erzerum, Mamuret ul Azis és Diabehr vilajetekre tagozott Arménia és a Britlis és Van vilajetekre tagozott Kurdisztan nevű részből áll. Ezek a kimutatásban nem szerepelnek.

c) *Mezopotamia*: Mozul, Bagdad, Baszra vagy Baszorah vilajetektől áll. Ide tartozik még az El Homerah, vagy El Háza arab partvidék és a Zor-i szandzsák. A kimutatásba egyik sincs felvéve.

d) *Szíria vagy Damaszkusz és Palesztina* a Szíria vagy Damaszkusz (Damas), Haleb vagy Aleppo (Alep) és Beirut (Beyrouth) vila-

*) (A kimutatásban az európai és ázsiai szigetek Krétával együttesen szerepelnek, ami kitűnik abból is, hogy területük 14.500 km^2 -vel van kimutatva. Kréta területe 8618 km^2 .)

jetekből, Jeruzsálem mutessarifátból és Libanon szabad gyarmatból áll. Az elől megnevezett három vilajet a kimutatásba fel van véve.

e) *Török Arabia* a Hedjasz és Jemen vilajetekből áll, amelyek a kimutatásból hiányzanak.

III. *Az afrikai birtok* végül egy vilajetből: Tripolisz és Benghazi szandzsákból áll. Ez a birtok — amint tudjuk — legutóbb olasz fenhatóság alá került.

Ezek előrebocsátásával megállapítható, hogy a kimutatásba

172.600 <i>km</i> ²	európai birtok	2,841.366 <i>ha</i>	= 16·46%	erdőterülettel
529.550 "	kisászsiai "	5,760.624 "	= 10·87%	"
209.100 "	sziriai "	201.775 "	= 0·97%	"

van felvéve.

Ezek szerint az erdőterület legnagyobb százalékaránya az európai birtokra esnék, azt hisszük azonban, hogy a sok kiszarolt erdő miatt ez az arány a valóságban nincs meg. A kimutatásba foglalt adatok alapján a legtöbb az erdő a szalonikii vilajetben 28·65%; a kisászsiai részben pedig a carassii szandzsákban 28·94% van. Az európai és a kisászsiai birtok vilajetenkénti százalékarányait egymással szembeállítva, azt látjuk, hogy a szigetek vilajetjéről nem szólva, az európai Törökországban: Szkutari 8·02, Drinápoly 10·04, Kossova 11·52, Monasztir 12·38, Tsataldzja 12·93 és Konstantinápoly 17·20%-kal szerepel, tehát egyedül a szalonikii vilajetekben van 20%-nál több erdő. A kisászsiai birtoknál ellenben a jobban erdősült vilajetekben nagyobb arányban találjuk, miután Castamoni 21·93, Righa 22·53, Izmid 27·78, Carassi 28·94%-kal, ezenkívül Adana 10·50, Trapezunt 15·88, Szmirna 16·30 és Brussza 17·68% erdőt mutat fel, úgy hogyha az aránylag nagy kiterjedésű angorai, szivaszi és szoniai vilajetek 2·87, 3·60, illetve 4·15%-kal nem volnának oly faszegények; az erdőterület nagyobb % aránya nem az európai, hanem a kisászsiai birtokra esnék. A nagyobb fatömegű és értékesebb erdők is Kis-Ázsiában találhatóak, ami már abból a körülményből is kitűnik, hogy az 1323. évi 49.243 darab, 748.152 *m*³ és 14.957 oka-t kitevő 102.506,778 piaszter értékű épület- és műfatermelésből 203.354 *m*³ 41.765 darab és 14.957 oka 27,389.285 piaszter értékben az európai, — 537.951 *m*³ és 73,748.162 piaszter értékű ellenben a kisászsiai erdőkre esik.

Birtok cím és szám szerint van:

2657 állami erdőbirtok 7,750.132 *ha* területtel, vagyis az összesnek 88·03⁰/₀-a,

28 kegyes alapítványi erdőbirtok (efkaf) 107.295 *ha* területtel, az összesnek 1·22⁰/₀-a,

761 községi erdőbirtok 146.423 *ha* területtel, az összesnek 1·66⁰/₀-a,

618 magánerdőbirtok 539.473 *ha* területtel, vagyis az összesnek 6·13⁰/₀-a.

Per alatt van 233 erdőbirtok 260.442 *ha* területtel, az összesnek 2·96⁰/₀-a.

Együtt 3297 erdőbirtok 8,803.765 *ha* területtel, vagyis az összesnek 100·00⁰/₀-a.

Az egyes fajoknak százalékarány szerint a következő területet foglalják el:

erdeifenyő*)	36·69 ⁰ / ₀	olajfa	1·11 ⁰ / ₀
tölgy	13·72 ⁰ / ₀	szelidgesztenye	1·14 ⁰ / ₀
bükk	11·19 ⁰ / ₀	szil	1·14 ⁰ / ₀
jegenyefenyő	9·64 ⁰ / ₀	kőris	0·97 ⁰ / ₀
gyertyán	5·06 ⁰ / ₀	Quercus vallonea	0·83 ⁰ / ₀
magyal tölgy	3·67 ⁰ / ₀	platán	0·79 ⁰ / ₀
boróka	1·53 ⁰ / ₀	éger	0·73 ⁰ / ₀
tengeri és aleppói fenyő**)	1·44 ⁰ / ₀	hárs	0·70 ⁰ / ₀
nyár	1·30 ⁰ / ₀	puszpáng	0·58 ⁰ / ₀
festőtölgy	0·18 ⁰ / ₀	nyír	0·38 ⁰ / ₀
		cyprus	0·12 ⁰ / ₀

A cserjék közül a szuhar (cistus) 3·04⁰/₀, a seretecsék (inula) 0·18⁰/₀-al vannak képviselve, végül 4·82⁰/₀ esik a név szerint fel nem sorolt egyéb fás növényekre.

Az erdőknek birtokcím és szám szerinti megosztását az egyes vilajetekben, valamint a fajok százalékos arányszámát az egyes vilajetekben a II. és III. táblázatok tüntetik elő:

*) Luczfenyő is, amennyiben a francia pin szó Abiést és Pinust is jelent.

***) Az eredetiben gyantás fenyő (pin résineux) név alatt.

A fahasználatokat illetőleg megjegyzendő, hogy azok vagy szerződés, vagy hatósági felhatalmazás alapján történnek. A szerződés szerinti eladásoknál az erdészeti közegek jelzőbaltával jelölik meg a kivágható fákat, vagy pedig kitűzik a vágás helyét. A vágások árverés útján értékesítettek. A hatósági felhatalmazás alapján eszközölt eladások csak az erdők közelében lévő falvak és köz-

II. táblázat.

Vilajetek, illetve szandzsákok	Az állam						Az efkaf		A községek		Magánosok		A per alatt álló erdők		Az összes erdők	
	tulajdonában lévő erdők															
	területe	száma	területe	száma	területe	száma	területe	száma	területe	száma	területe	száma	területe	száma	területe	száma
ha		ha		ha		ha		ha		ha		ha		ha		
Drinápoly	373256	195	7630	1	—	—	45992	56	—	—	426878	252				
Izmaidi Szandzsák	275500	263	7500	2	33400	510	18400	41	—	—	334800	817				
Szkutari	75000	16	—	—	—	—	5750	17	7550	14	88300	47				
Adana	420655	208	—	—	—	—	—	—	—	—	420655	208				
Angora	215625	118	—	—	—	—	—	—	—	—	215625	118				
Szmirna	789090	125	64500	13	—	—	63803	17	11815	17	929208	172				
Beyrouth	47000	8	—	—	—	—	—	—	—	—	47000	8				
Bighai Szandzsák ...	161800	39	3000	5	300	20	1200	2	—	—	169000	66				
Szigetek	46794	39	—	—	—	—	2424	6	—	—	49218	45				
Tchataldjai Szandzs.	9387	13	16665	1	313	4	24090	17	—	—	50455	35				
Aleppo	81900	21	—	—	—	—	—	—	—	—	81900	21				
Brussza	837362	203	—	—	15000	5	51500	26	3500	6	907262	240				
Szaloniki	751819	325	—	—	59160	160	216514	407	118677	34	1146170	926				
Damaszkusz v. Szíria	70875	26	—	—	—	—	2000	2	—	—	72875	28				
Sivas	302075	56	—	—	—	—	—	—	—	—	202075	56				
Trapezunt	493500	684	—	—	—	—	2500	6	—	—	496000	690				
Carassii Szandzsák	415000	—	—	—	—	—	80000	—	—	—	495000	—				
Castamoni	1316076	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1316076	—				
Cassovo	378000	99	—	—	—	—	1000	1	—	—	379000	100				
Konia	469118	139	—	—	11250	22	—	—	—	—	480368	161				
Monastir	203300	75	2000	2	12300	18	16300	15	118900	162	352800	272				
Konstantinápoly ...	17000	5	6000	3	12000	22	8000	5	—	—	43000	35				
Egészben ...	7750132	2657	107295	28	146423	761	539473	618	260442	283	8803765	3297				

ségek lakói által bonyolítottak le, kiknek evégből ki kell kérni az erdőfelügyelő, valamint a vilajet közigazgatási tanácsának engedélyét is.

Az erdei termékek után a következő illetékek fizetendők:

Az ellenérték vagy ár (bédel), amelyet a vevő az általa megvett fákért, vagy feldolgozott fáért fizet.

III. táblázat.

Fanemek aránya

Erdeifenyő	Tölgy	Bükk	Jegenyefenyő	Gyertyán	Fás nyóvények	Magyal-tölgy	Cistus	Boróka	Fennői és alábbi fenyő	Nyár	Olajfa	Gesztenye	Szil	Kőrös	Vallouca tölgy	Platán	Éger	Hárs	Puszpáng	Nyír	Festő tölgy	Inula	Ciprus
5·5	55	26·5	—	11·5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	10	21	3	10	3	—	—	—	—	2	—	7	5	10	4	3	3	6	3	3	—	—	—
9	19	2·5	—	3·5	4	—	—	0·5	—	8·5	1	5	20	18·5	—	5·5	5	1	2	—	—	—	—
36	9	2·5	0·3	0·5	16	5·5	5	2	10	1·5	3	—	0·4	0·2	1·7	1·5	1	0·5	0·6	0·2	0·8	1·5	0·3
60	9	—	—	5·5	16	—	—	2·5	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71	5	—	—	—	8	8·5	—	1	3·5	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62·5	16	—	13	—	—	8	—	0·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	25	—	—	3	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
47	1·5	—	—	—	2·5	1·5	—	—	—	1	28·5	1	—	—	2·5	1	—	—	—	—	—	—	3·5
—	63	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
35	19	—	1	—	10	15	0·5	0·5	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
55·9	9·6	6·3	1·17	5·37	5·65	1·75	—	3·56	—	1·05	4·20	0·35	0·35	—	3	0·35	0·7	0·35	—	0·35	—	—	—
16	5	16	12·5	3·5	8	6·5	13	1	—	2	0·5	2·5	2·5	2	—	2·5	1·5	1·5	1	1·5	—	—	—
—	98·75	—	—	—	—	6·25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	17	—	1·5	16	—	—	—	7	—	7·5	—	—	—	—	—	1·8	—	1	0·2	—	—	—	—
10	1	20	40	24	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—
53	25	7	3	1·5	—	2	—	0·5	—	0·13	—	1·5	—	—	4	0·125	0·135	0·125	—	—	2	0·2	—
44·5	3	12·2	31·5	5	—	—	—	0·5	—	0·5	—	—	0·5	0·1	—	0·5	0·1	0·5	1	0·1	—	—	—
16·9	31·08	37·52	1·73	1·52	0·7	0·4	—	—	—	3·43	—	1·72	2·87	0·23	—	0·4	0·12	1	0·4	—	—	—	—
40	12	0·1	6·5	0·1	12	6	0·8	5·5	8	—	1·5	—	1	—	6·9	0·7	1·5	0·2	2	—	—	0·7	8·5
23·4	25·4	25·8	1·7	0·6	—	14·8	1·5	3	—	0·8	—	0·50	0·15	0·6	—	0·6	—	1	0·15	—	—	—	—
0·04	5·07	19·80	0·21	7·16	3·42	0·27	83	0·21	—	—	1·42	1·42	0·48	—	—	0·9	0·04	0·32	0·35	0·16	0·21	—	—
36·63	13·72	11·19	9·64	5·06	4·78	3·67	3·04	1·53	1·44	1·30	1·21	1·14	1·14	0·97	0·83	0·79	0·73	0·70	0·58	0·38	0·18	0·12	0·12

Az eladási árak az 1322. és 1323. évben m^3 -ként a következők voltak:

	1322-ben	1323-ban
	piaszterekben*)	
erdeifenyő	33	41
tölgy	52	56
jegenyefenyő	24	28
kisebb fajta donga	180	189
gyertyán	20	30
hárs	37	55
kőris	41	42
bükk	31	25
tengeri és aleppói fenyő	41	43
platánfa	50	38

Az *erdei illeték (orman haaki)*, amelyet a hatósági engedélyen alapuló vételek tárgyát képező kihasznált és megmunkált választékokért kell leróni, aszerint, amint a kitermelt fának értékesítési helye közelebb vagy messzebb fekszik a termelés helyétől, a következő:

	100 piaszter áru megmunkált tűzifaért és faszénért	25 piaszter	12 piaszter
3·5—17·5 km vagy 1—5 órányira a termelés helyétől			
17·5—35·0 " " 5—10 " " "	"	20 "	8 "
35·0—52·5 " " 10—15 " " "	"	15 "	6 "
52·5—70·0 " " 15—20 " " "	"	12 "	4 "
70·0—100 " " 20—100 " " "	"	10 "	2 "

A magánosok és községek erdeiből kikerülő fa után a helységek, kikötők vagy más kereskedelmi helyeken eszközölt eladások alkalmával *tized* lesz fizetve, amely a fa kereskedelmi értékének 12·5%-val egyenlő.

Tüzifa és faszén után *bélyegilleték* is fizetendő és pedig a tüzifa 100 kg-ja után 16 para, a faszén 100 kg-ja után 32 para.**)

Azonkívül az *erdei illeték felével egyenlő illetéket* szednek az állami erdőkből kikerülő és a lakosságnak eladott fa és faszén után, mely a hédjazi vasut és a hadi felszerelések javára fordítatik. A magán- és községi erdőkben termelt és a kikötőkbe, vagy

*) 1 piaszter = 22 centimes = 21 fillér.

***) 1 piaszter = 40 para, eszerint tehát $\frac{4}{10}$, illetve $\frac{8}{10}$ piaszter.

a vasuti állomásokra szállított tűzifa 100 kg-ja után 10, a faszén 100 kg-ja után pedig 20 para *felülfizetési illeték* is fizetendő. Végül minden 20 piasteren felüli összeg után 20 para fizetendő *nyugtadij (tezkéré bédéli)* czimén. Tezkérével el nem látott külödemények bírság czimén ezen díj egyszeresét vagy kétszeresét fizetik.

Az összes illetékek alól mentesek: Az ottomán alattvalók által épített 30, vagy ezen felüli tonnatartalmu hajókhoz szükséges, az egyházi, iskolai és jótékonyági intézeti építkezésekhez, közművekhez (hidak, utak, stb.-hez), valamint azon a saját szükséglet fedezésére szolgáló fa, melyet a községi lakosok házépítés vagy javítás, istállók és csürök építéséhez, szekér és mezőgazdasági eszközök készítéséhez, szentítéshez, tűzifafészerekhez, valamint tüzeléshez használnak fel.

A katonai és közhivatali intézetek, az admirális és a tüzérségi szertár részére szükséges fa, a táviróoszlopok után esedékes díjak és illetékek utalványok utján egyenlítettnek ki.

Az 1322. és 1323. (1907—1908) évben a következő választékok termeltettek:

I. Épület- és műfa :

1322-ben :

Az állami erdőkben	680.603 m ³	48.825 drb.	— oka*)	91,054.453	Piaszt. ért.-ben
Az evkaf	" 2.576 "	— " — "	" "	374.066	" "
A községi	" 2.849 "	— " — "	" "	423.189	" "
A magán	" 35.173 "	— " 14.722 "	" "	5,177.560	" "
A per alatt álló	" 6.917 "	— " — "	" "	1,108.268	" "
Az összes erdőkben	728.119 m ³	48.825 drb.	14.722 oka	98,137.436	Piaszt. ért.-ben

1323-ban :

Az állami erdőkben	684.306 m ³	49.209 drb.	— oka	92,216.809	Piaszt. ért.-ben
Az evkaf	" 2.564 "	— " — "	" "	381.603	" "
A községi	" 5.873 "	— " — "	" "	1,161.673	" "
A magán	" 47.646 "	20 " 14.957 "	" "	7,468.441	" "
A per alatt álló	" 7.761 "	— " — "	" "	1,278.252	" "
Az összes erdőkben	748.152 m ³	49.229 drb.	14.957 oka	102,506.778	Piaszt. ért.-ben

*) 1 oka = 1284 gr. — A diófa értékesítésénél használt súlyegység.

1. Utalvány útján kiegyenlített átadatott ebből a tüzésrésze	9.717	—	—	1,235.427	Pst. értékű	9.543	8.346	—	1,352.814	Pst. értékű		
részére	1.463	—	—	218.896	" "	1.392	—	—	151.732	" "		
az admirális részére	1.516	—	—	203.190	" "	1.135	—	—	164.999	" "		
állami ágazatok részére	310	—	—	32.600	" "	146	7.366	—	74.174	" "		
katonai építkezések céljaira	1.868	—	—	296.345	" "	2.186	—	—	373.921	" "		
távirópóznák céljaira	2.619	—	—	274.901	" "	2.636	98)	—	302.427	" "		
2. Illetékmentes	128.169	13.750	—	9,146.635	" "	122.424	—	—	9,290.729	" "		
kiadatott ebből jótékony-sági intézményeknek	1.804	—	—	233.853	" "	514	—	—	95.566	" "		
hajóépítés céljaira	2.244	—	—	327.520	" "	1.075	—	—	147.300	" "		
középitkezésekhez és kivándorlók berendezéseire	533	—	—	53.840	" "	83	—	—	11.716	" "		
falusi lakók házához és eszközeihez	113.255	13.750	—	7,755.588	" "	110.465	—	—	7,903.095	" "		
3. Illeték alá eső	590.233	35.075	14.722	87,755.324	" "	616.184	48.254	14.957	91,863.235	" "		
az illeték alá eső fából szerződés alapján eladatott				16,743.246	" "	illetőleg			17,715.990	" "		
a) helyi piacokon lett megvéve	166.346	35.075	—	20,232.837	" "	168.953	43.229	—	20,414.523	" "		
b) a vilajetek egymásközi forgalmában adatott el	257.626	13.750	—	43,876.506	" "	279.287	5.000	—	44,840.217	" "		
c) külföldön értékesített	151.628	—	14.722	21,928.200	" "	157.781	25	14.957	24,353.805	" "		
Együtt	575.602	48.825	14.722	86,037.543	Pst. értékű	606.011	48.254	14.957	89,608.545	Pst. értékű		
Eszerint felmarad az 1. és 2. alatti, valamint a 3. alatti és az a), b), c) alá nem tartozó felhasználásra	152.517	—	—	12,099.893	" "	142.140	—	—	12,898.233	" "		
Vagyis az előző oldalon kimutatott termelés	728.119	48.825	14.722	98,147.436	Pst. értékű	748.152	48.254	14.957	102,506.778	Pst. értékű		

Az épület- és műfatermelés *fanemek szerint* a következőképen oszlik meg:

F a n e m	Az 1322. évben		Az 1323. évben	
	mennyiség	érték	mennyiség	érték
	m ³	piaszter	m ³	piaszter
Erdeifenyő ----- darab	419.079 —	} 60,992.797	491.598 2.469	} 74,163.217
Tölgy ----- darab	55.139 46.267		} 9,830.526	
Bükk --- Nyárfa ----- darab	81.099 1.113 —	7,117.410 60.482		81.074 1.326 25
Platán ----- Dió- és fodrosfa ----- " " " oka -----	81 2.828 14.722	8.524 1,288,310	70 1.921 14.957	8.919 804.631
Gesztenye ----- Jegenyefenyő ----- Tengeri és aleppói fenyő ----- Kőris ----- Hárs ----- Szil ----- Éger -----	4.502 75.490 46.171 8.092 2.195 5.148 5.938	442.262 6,056.967 7,482.163 597.732 383.700 424.404 232.882	4.023 76.032 46.481 8.054 2.091 4.806 7.440	398.137 6,324.210 6,684.019 724.706 378.146 361.650 231.897
Gyertyán és abból készült mező- gazdasági eszközök ----- Boróka ----- Cseresznye ----- Mogyoró ----- Mandolafenyő (pinia) ----- Puszpáng ----- Külön meg nem jelölt donga Különféle ----- Együttesen kimutatott gesztenye és szil ----- Együttesen kimutatott nyár és platán ----- Cystus ----- Inula -----	3.576 1.359 — 2.558 104 34 1.283 411 3.570 1.300 8.927 66	441.007 165.401 — 864 13.520 4.702 44.700 58.774 564.000 182.000 1,249.588 10.626	3.832 2.424 1 2.858 — 37 697 3.386 3.236 1.165 9.731 —	419.755 215.468 48 761 — 4.852 348.503 509.009 523.400 163.100 1,360.000 —

Épület- és műfakivitel a különböző idegen országokba és szabadalmazott tartományokba.

Rendeltetési ország, illetve tartomány	A fa neve	1322. évben		1323. évben	
		mennyiség	érték	mennyiség	érték
		m ³	piaszter	m ³	piaszter
Németország	Dió	400	160.000	300	120.000
Nagy-britannia	Tölgy	43	6.020	11	1.755
	Kőris	—	—	121	13.345
	Dió	180	72.000	300	120.000
Franciaország	Egészben ...	223	78.020	432	135.100
	Tölgy	578	149.031	1.315	783.836
	Nyár	—	—	25	500
	Donga	—	—	4	1.491
	Diófarönkök ...	338	140.248	391	113.771
	Fodros asztalosfa	14.722*	35.180	14.957*	72.494
	Dió	521	208.800	499	180.640
	Egészben ...	1.438 14.722*	533.259	2.210 14.957* 25	1,152.732
Olaszország	Tölgy	162	69.191	1.122	162.347
Ausztria-Magyarország	Tölgy	29	11.581	—	—
	Kőris	1.120	91.529	—	—
	Szil	24	4.087	—	—
Egészben ...	1.191	107.197	—	—**	
Románia	Tölgy	—	—	100	30.000
	Erdeifenyő ...	100	21.000	—	—
	Gyertyán	100	8.000	450	36.000
Egészben ...	200	29.000	550	66.000	
Bulgária	Tölgy	575	100.800	740	134.000
	Erdeifenyő ...	14.085	2,494.190	14.711	2.611.457
	Gyertyán	1.200	96.000	1.350	108.000
	Jegenyefenyő ...	1.645	296.100	2.343	418.740
	Kőris	17	2.720	—	—
	Cystus	2.070	289.800	2.319	324.660
	Puszpáng	2	740	4	1.500
	Egészben ...	19.094	3,280.355	21.497	3,508.357

* Oka.

** A kivitel szünetelésének oka valószínűleg a Bosznia-Hercegovina annektálása miatt monarchiánk ellen irányuló kereskedelmi bojkott volt.

Vilajetek szerint a legnagyobb (3 millió piaszter értéket meghaladó) kivitel Aidin, Bigha és Szalonikire esik, Carossu, Castamoni és Konia pedig 2 millió piaszter érték felülhaladót exportált.

Épület- és műfakivétel a különböző idegen országokba és szabadalmazott tartományokba.

Rendeltetési ország, illetve tartomány	A fa neve	1322. évben		1323. évben	
		mennyiség	érték	mennyiség	érték
		m ³	piaszter	m ³	piaszter
Szerbia	Puszpáng	3	125	—	—
Görögország	Erdeifenyő	447	62.618	608	102.140
	Tölgy	4.053	1,353.320	5.804	1,513.676
	Gyertyán	2.500	200.000	3.000	240.000
	Jegenyefenyő	250	32.600	300	36.000
	Bükk	1.200	223.050	3.357	601.782
	Hárs	—	—	62	8.776
	Gesztenye	128	15.360	—	—
	Kóris	50	15.000	—	—
	Dió	20	8.000	—	—
	Különféle fa	—	—	200	42.000
	Egészben	8.649	1,909.948	13.332	2,544.383
Cyprus	Erdeifenyő	8.997	1,259.572	7.670	1,470.460
	Éger	26	3.640	—	—
	Dió	—	—	14	5.600
	Egészben	9.023	1,263.212	7.684	1,476.060
Szamosz	Tölgy	52	13.178	—	—
Egyiptom	Erdeifenyő	63.508	8,059.961	69.451	8,877.949
	Tölgy	1.926	503.158	2.056	525.979
	Gyertyán	3.000	240.000	2.700	216.000
	Jegenyefenyő	200	26.400	200	24.000
	Bükk	102	10.688	94	9.822
	Hárs	80	16.000	40	8.000
	Kóris	3.087	392.587	2.872	262.284
	Szil	207	21.934	108	10.805
	Puszpáng	7	2.340	9	2.970
	Dió	20	8.000	—	—
	Különféle fa	250	54.500	150	42.500
	Egészben	73.289	9,332.595	77.680	9,980.309
Egyéb országok	Erdeifenyő	34.447	4,621.238	30.454	4,484.280
	Tölgy	306	24.480	706	349.283
	Gyertyán	387	38.700	530	57.600
	Jegenyefenyő	528	63.360	—	—
	Szil	493	73.950	—	—
	Éger	152	15.200	17	1.700
	Tengeri és aleppói fenyő	1.301	207.592	1.078	172.480
	Dió	299	107.600	101	40.400
	Különféle fa	—	—	85	12.774
		Egészben	37.913	5,152.120	32.972
	Főösszeg	151.628 14.722	21,928.200	157.781 14.957 25	24,353.805

	T ü z i f a				F a s z é n			
	1322		1323		1322		1323	
	Tséki*)	Piaszter	Tséki	Piaszter	Cantar	Piaszter	Cantar	Piaszter
Termeltetett egészben ...	11,426.635	73,580.785	12,414.442	83,069.162	2,763.859	67,604.147	2,630.052	65,104.125
Ebből esik:								
Az állami erdőkre	10,906.278	65,599.883	11,811.453	73,714.090	2,153.805	50,067.547	1,920.057	44,680.435
Az evkaf erdőkre	18.834	120.903	13.142	69.476	108.375	2,297.694	81.864	2,076.305
A községi erdőkre	146.890	2,865.001	268.826	3,891.036	86.104	2,576.243	105.383	2,775.499
A magánerdőkre	321.077	4,456.300	296.330	4,918.587	358.869	10,843.456	440.358	12,836.085
A per alatti erdőkre	33.547	518.400	24.691	475.075	56.706	1,819.205	81.940	2,735.806
Ebből illeték alá esett	1,896.155	24,045.451	2,046.058	25,603.009	1,778.063	48,056.095	1,881.215	49,920.500
Az illeték összege utalvány alapján kiegyenlített	36.436	555.030	40.056	497.070	591	12.774	11.804	457.401
Illetékmentes volt	9,494.041	48,979.304	10,327.625	56,968.183	984.605	18,635.278	807.033	14,708.125
Helyi piacokon eladatott	1,301.765	14,472.541	1,037.440	16,869.635	625.608	13,896.262	736.946	15,228.028
A termelő vilajetekben felhasznál- tatott	4,601.605	45,642.476	5,190.646	52,310.263	1,241.027	30,841.506	976.915	25,951.929
A vilajetek egymásközi forgalma	775.397	6,184.260	838.868	6,674.975	699.350	17,809.602	803.995	20,536.807
Külföldön értékesített	222.675	3,232.941	136.500	2,177.886	311.698	9,859.965	244.001	7,560.879

A vilajetenkénti épület- és műfa, tűzifa- és faszéntermelést illetőleg utalunk a következő táblázatban foglalt adatokra:

*) 1 tséki = 250 kg. A cantar szintén súlymérték, de hogy kg-ban kifejezve mennyi, arra nézve nincs megbízható adat.

A termék megnevezése	T e r m e l t		Külföldre kivitt		M e g j e g y z é s
	mennyiség	érték	mennyiség	érték	
	kg	piaszter	kg	piaszter	
Pinia gyümölcs (mandolafenyő-mag)	22.737	8.759	14.461	6.780	Kivitel volt Bulgáriába és Görögországba.
Kátrány	306.267	555.444	—	—	Kivitel nem volt.
Fekete kátrány	125.382	391.070	—	—	Kismérvű kivitel előző évben.
Sárga kátrány	133.236	177.677	—	—	Kivitel nem volt.
Szurok	78.815	110.969	7.336	1.104	Kivitel külön meg nem nevezett orsz.-ba.
Nafta	2.395	11.975	151	750	Kivitel Szerbiába volt.
Terpentin	730	730	54	54	" " "
Szammonia teje	1.587	91.989	1.400	121.130	Kivitel főleg Olaszországba.
Buzér	1.000	2.000	—	—	Kivitel nem volt.
Növényi festéknedv	5.307	1.666	—	—	" " "
Thymus-olaj	1.304	39.120	464	13.920	Kivitel Ausztria-Magyarországba.
„Síghla“-olaj	150.664	557.075	41.121	207.934	Kivitel Franciaországba.
Sárga festőfa (Sari boga agadjí)	910.598	719.757	374.318	529.582	Kivitel főleg Francia- és Németorsz.-ba.
Sumach (szömörce) levél	1.340.041	435.598	944.942	213.070	Kivitel főleg Ausztria-Magyarorsz.-ba.
„Menenghedj“-levél	1.276.212	175.985	528.130	66.026	Kivitel főleg Görögorsz. és Egyiptomba.
Eucalyptus-levél	1.492	172	—	—	Kivitel nem volt.
Babérlevél	118.821	41.601	165.330	57.865	Kivitel főleg Németorsz. és Angliába, Amerikába és Egyiptomba.
Mirtus	27.209	5.380	43.150	6.830	Kivitel Egyiptomba.
„Tehnel“-levél	—	—	—	—	Kivitel nem volt, termelés csak előző évben.
Tea	20.146	61.605	—	—	Kivitel nem volt.
Zsálya	580	290	—	—	" " "
„Hava djiva“	11.353	5.676	—	—	" " "
Hársfavrág	41.105	195.294	40.945	200.237	Legtöbb Franciaországba ment.
Viola és egyéb virág	28	2.296	—	—	Kivitel nem volt.
Szentánoskenyér	159.989	23.413	19.500	2.340	Kivitel külön meg nem nevezett orsz.-ba.
Fehér gubacs	235	1.175	—	—	Kivitel nem volt.
Gubacs	148.347	526.467	192.045	919.020	Kivitel Német-, Francia- és Angolországba, azonkívül Amerikába és Egyiptomba is.

Jácinthagyma	43.846	153.461	3.241	10.532	Kivitel Anglia és Hollandiába.
Gránátalmafakéreg	400	500	400	500	Kivitel Olaszországba.
Fenyőkéreg	3,079.340	1,305.324	697.484	274.052	Legtöbb Egyiptomba és külön meg nem nevezett országba.
Hársfakéreg	2.035	305	—	—	Kivitel nem volt.
Magyaltölgykéreg	68.033	50.806	—	—	" " "
Diógyökérkéreg	1.145	4.299	12.870	45.085	Anglia, Olasz- és Franciaországba.
Bükkfagomba	400	400	—	—	Kivitel nem volt.
Szamoniagyökér	—	—	—	—	" " "
Rhebarbaragyökér	3.495	5.270	3.495	5.270	Ausztria-Magyarországba.
Szappangyökér	99.628	170.250	18.023	35.510	Legtöbb Oroszországba és külön meg nem nevezett országba.
Tsirics (cipőiparban használt növényi enyv)	12.776	27.351	—	—	Kivitel nem volt.
Czédrusgyanta	94.966	906.113	4.654	40.332	Kivitel Angliába.
Alizarin	101.083	223.787	—	—	Kivitel nem volt.
Szalep (Orchidea faj nedve)	12.990	156.581	27	338	Kivitel Ausztria-Magyarországba.
„Mehleb“	12.975	20.205	—	—	Kivitel nem volt.
Tölgymoha	25.265	12.632	28.733	14.317	Kivitel Egyiptomba.
Gyephant	—	—	—	—	Kivitel nem volt, termelés csak előző évben
Sás és nád	{ 44.310 kg 3.321 db. 15.100 köteg }	{ 62.081 19.808 119.102 }	44.187 kg	43.885	Kivitel Olaszországba.
Seprő	44.000 db.	19.808	—	—	Kivitel nem volt.
Gesztenyeág botokhoz	1,655.514 db.	119.102	—	—	" " "
Mogyoróág botokhoz	—	—	—	—	Termelés és kivitel előző évben.
Gesztenye- és citromfaabroncs	33.558 köteg	156.716	—	—	Kivitel előző évben.
Kosár és fonottárak	44.302 db.	72.855	—	—	Kivitel nem volt.
Zsámolyok	1.305 db.	2.370	—	—	" " "
Puszpáng	7.300 kg	9.500	7.300	9.500	Ausztria-Magyarország és más külön meg nem nevezett országba.
Tsittidjfa	107.907	24.184	107.907	24.187	Olaszországba.
Különfélék	807.973	410.376	386	1.656	Cyprus és egyéb külön meg nem nevezett országba.

III. Különböző erdei termékek.

A vilajetenkénti épület- és mûfa-, tûzifa- és faszéntermelés volt az 1323. évben:

V i l a j e t	Épület- és mûfa		Tûzifa		Faszén		Az összes termelés értéke
	mennyiség	érték	mennyiség	érték	mennyiség	érték	
	m ³	piaszter	tséki	piaszter	cantar	piaszter	piaszter
Drinápoly	15.326	—	104.154	1,710.197	278.679	4,758.867	—
	14.957	} 1,804.876	—	—	—	—	8,273.940
	38.907		—	—	—	—	—
Izmid	31.927	5,074.603	587.983	3,290.535	235.563	6,207.145	14,572.283
Szkutari	5.994	670.576	27.522	350.380	37.495	1,450.877	2,471.833
Adana	40.467	5,255.904	114.146	934.583	65.602	1,648.832	7,838.819
Angora	24.052	2,328.618	802.686	7,821.204	139.200	2,304.455	12,453.277
Aidin	62.691	9,380.332	71.413	566.163	221.449	5,509.631	15,456.126
	182	} 40.531	9.936	163.062	4.435	221.450	—
Beyrouth	7.469		—	—	—	—	—
Bigha	39.465	4,968.178	40.772	489.264	58.046	1,451.150	6,908.592
Szigetek	397	86.151	3.933	54.890	6.005	154.064	295.105
Tchataldja	646	129.284	112.197	2,804.925	200.240	6,007.470	8,941.679
Aleppo	6.644	1,328.800	18.700	374.000	37.820	939.500	2,642.300
Brussza	47.251	6,739.720	1,033.425	10,120.578	131.242	2,518.118	19,278.416
Szaloniki	71.279	11,921.138	489.924	9,798.504	556.480	19,476.800	41,196.442
Damaszkusz	—	—	6.680	83.505	85.508	3,420.320	3,503.825
Sivas	13.918	1,733.030	123.566	1,868.205	78.700	522.309	4,123.544
Trapezunt	41.186	2,445.060	4,770.305	10,533.500	151.840	790.100	13,769.660
Carasi	23.113	5,078.205	67.900	393.631	74.475	1,708.250	7,180.086
Castamoni	210.120	30,257.645	620.950	3,104.750	27.920	698.000	34,060.395
Cossovo	28.979	2,091.428	864.028	6,768.346	45.345	864.609	9,724.383
Konia	63.096	8,391.319	2,205.366	15,663.220	91.065	2,317.350	26,371.889
Monastir	18.031	} 2,323.064	172.216	3,311.812	666.661	1,152.846	6,787.722
	2.858		—	—	—	—	—
Janina	3.080	458.325	40.853	611.338	13.753	434.462	1,504.125
Konstantinápoly	—	—	125.057	1,250.578	27.376	547.520	1,798.090

A közlött adatokból kitûnik, hogy a legnagyobb arányu épület- és mûfatermelés (fõleg erdei- és jegenyefenyõ, tölgy és bükk) a castamoni, a legnagyobb arányu tûzifatermelés (fõleg fenyõfa) a koniai, a legnagyobb arányu faszéntermelés pedig a szalonikii vilajetben volt.

Megjegyzendő, hogy amint az alábbi értékekéből is ki-
vehető, az 1323. évi termelés, nemkülönben a kivitel is az első
évvel szemben csökkenést tüntet fel. Egyes termékeknél az 1323.
évi kivitel nagyobb, mint az azévi termelés, ami azt mutatja, hogy az
előző év, vagy évek termelésének értékesítésére csak ekkor került sor.

Egyes termékek mineműségéről — miután csak török elneve-
zéssel szerepelnek — felvilágosítást nem adhatunk. A termékek
legtöbbje a cserző-, festő- és a gyógyanyagok sorába tartozik.

Az 1322. és 1323. években termelt választékok a következő
értéket képviselték:

	1322-ben	1323-ban	vagyis	
	piaszter értékű		több	kevesebb
Épület- és műfa	98,137.436	102,506.778	4,369.342	—
Tűzifa és faszén	73,580.685	83,069.162	9,488.477	—
Erdei termék	11,530.334	8,537.204	—	2,993.130
Egészben	183,248.455	194,113.144	10,864.689	—

Kivitetett:

Épület- és műfa	21,929.200	24,353.805	2,424.605	—
Tűzifa és faszén	13,092.906	9,738.765	—	3,354.141
Erdei termék	4,062.756	3,034.844	—	1,027.912
Egészben	39,084.862	37,127.414	—	1,957.448

